

Sahibi ve Umum Negriyat Müdürü
hakki tarık us
Basıldığı yer:
VAKIT MATBAASI
Ankara caddesi VAKIT Verdu

15
EYLÜL 1942
SALI
Numara: 1092 Sene: 4
Tel: 23872 Posta kutusu: 214

Bu Akşam

**Yeni Bir İlim:
Harp Ekonomisi**

Yazarı: **SADRI ERTEM**

HARP ekonomisinden bahsetmek, ne harp beşeriyetle bir zaruret telâkkiye ne de kendinden çekinilmesinde mümkün olmıyan bir hadise saymaya değer. Fakat hakikat şudur: Dünyayı bugün saran harbin dekora arkasında kalan çok diğer sulu devreleri gibi az veya çok süren bir müddetden başka bir şey olmamıştır.

Bu hakikat bazı insanları müstazir edebilir. Bazı insanları sevindirebilir. Bu halin her insan için bir düşüncü, bir mesele, bir fikir mevzuu olabilir. Sosyalistler, filozoflar beşerin daha iyi bir tekâmül merhalesine nasıl adım atabileceğini araştırırlar.

Fakat bu münakaşalar yapıldıkça, bir yanda vazife sahibi bir kısım insanlar, ordular müdafaası vaziyetinde dövlüme her zaman hazır bulundurlar. Artık iktisatçılar için de vaziyet askerlerinkinden farklı değildir. Onlar da hadiselerin kendisini habersiz yakatılmaması meydan vermemelidir. Çünkü harp başlayınca askeri tedarik mek, ona malzeme ve silah tedarik etmek vazifesi onundur. Bu vazife onun sulu aleyhtarı olmasında demek de değildir. Nettekim ordu da devletin yükseleceğine tabi bir organdır. Harp iktisadında «vaziyet emrindedir».

Ordular ister emperyalist ihtiraslara, ister milli devletlerin ve halkların müdafaasına hizmet etsin onun müsterek vasfı şudur: Hazırlıklı olmak! Hazırlıklı olmak artık zamanımızda bütün maddi ve manevî kuvvetleri arkasında yardımcı unsur haline koymak manasını ifade eder.

Bu kuvvetler idare adamlarının di. rayeti, azmi, münevverleri bilgil, ilimlerle ilmi, teknik işlerinde çalışmaların zekası, kabiliyeti, ticaretin faaliyetleri, ziraatin menbaları ve bunların hepsinin hülâsası olarak milli cemiyetin maddi mukavemetin mahsulüdür. Harp artık gündelik bir faaliyet haline alan «topyekün» harptir.

Muhariplerin her biri harpte kendilehine netice verecek bütün vasıfalarını kullanmakta tereddüt etmemektedir. Ordu, filo, hava, silah, mali, maddi ve ekonomik kudret, psikolojik manevî kuvvetler politik ve diplomatik faaliyetleri gibi her memleketin halkı kütle halinde düşmanın darbelerine maruzdur. Bunun içindir ki harp ekonomisi memleketin bütün ekonomisi ile en enerjik bir şekilde uğraşmak mecburiyetindedir.

Harp bu manzarayı almış, mesele gittikçe güçleşmektedir. Çünkü artık milli ekonomide bütün mesele sarfedilmesi istenmekte, aynı zamanda milletler askeri tekniğin ve havacılığın, propagandanın terakkiş nibeğinde daha ziyade tehlikelere maruz bulunmaktadır.

Büyük harp sonrasında harp ekonomisi mühim bir mevzu haline ortaya çıktı. Cihan harbinin ekonomik ve sosyal tarihini aydınlatmak için Karsel müessesesinin teşebbüsü ile bazı negriyat yapıldı. Jeanne T. Skowell mukaddemesinde şunları yazıyordu:

«Sulu zamanında sosyal servetin çoğaltılması ile teşariz edecek olan bu yeni ekonomik şekillerin tezahürünü, diğer taraftan artan zararlara şahim, mülk için muharip milletlerin gösterdikleri barikâde dayanıklılığın manzaryı bütün harp ekonomisi sahaları daha derin bir surette tetkik edilmeşi icap ettirmektedir».

Artık bu eser gegen harbin dünyatarihine ait vesikaları arasında yer almaktadır. 1918 ile 1939 harbi arasında

Stalingrad etrafındaki çember daralıyor

Garptan ilerliyen Alman kitaları şehrin idarî merkezine yaklaştılar

**Şehrin garbindeki yayla da zaptedildi
Terek şehri 80000 kişilik ahalisi tarafından müdafaada olunacak**

Stokholm, 15 (A.A.) — On. Garp istikametinden gelen Alman kitaları şimdi Stalingradın «Kari merkezi»ne yaklaşmaktadır. Stalin gradın etrafındaki çember son 24 saat içinde daha çok daralmıştır. General fon Bok kuvvetleri pazar günü şehrin cenup varoşlarına girdikten sonra dün şiddetli bir mukavemete rağmen garptan şehre hâkim olan yaylayı hücumla zaptetmişlerdir. Yaylanın etrafında Moskovadan gelen iki şimendifer hâkim bulunmaktadır. Hülasa, yapılan mukabil taarruzlara rağmen Stalingradın Rusların vaziyeti sarahaten vahimleşmiştir. Bu nunla beraber Almanlar Krasnaya Svobodanın karşısında bulunan şehrin idarî merkezine kısa bir zamanda girmeye muvaffak olsalar bile Stalingrad, tamamiyle ılgallı için bir müddet daha beklemek lâzımdır. Çünkü hakikatte muharebe gittikçe bir yıpratma mücadelesi şeklini almaktadır. Fakat tarafsız askeri eksperlerin kaydettiği gibi, Sovyetlerin «tükenmez insan kaynağı», tezi geçen sene Moskovada olduğu gibi şimdi Stalin gradın müdafaasında hiç bir rol oynamamaktadır. Bu eksperlere göre şehrin yakında düşmesi beklenbilir. Çünkü Stalingrad müdafilere takviye alınmak imkânı mevcut olmadan yavaş yavaş erimekte dir.

Kafkas cephesinde Grozni kesimin de Almanlar yeni terakki kaydetmişler ve Terek nehrinin cenup safhâsı uzunluğuna inatla müdafa edilerek müstahkem mevkiilerden bir kısmını ılgal etmeye muvaffak olduklarını bildirmektedirler. Görünüşe göre yakında burada mühim bir netice alınacaktır. Alman zırhlı kuvvetlerinin Terekin cenubundaki Rus hatlarında bir gedik açmaya muvaffak olarak petrol sahalarına doğru ilerlemeğe başlamaları beklenmektedir. Terek şehrinin zaptı için büyük kuvvetler toplamak lâzım gelecektir. Çünkü bu şehir 80.000 kişilik ahalisi tarafından müdafa edilcektir.

Alman bazı haberlere göre, Alman fleri unsurları şehre takriben 20 kilometrelik bir mesafede bulunmaktadır. Garbi Kafkasyada ve Novrosisk kesiminde nısbî bir sükûnet vardır. Fakat görünüşe göre bu uzun sürmiyecektir. Anapa ve Novrosisk'ten zapt edilen Alman ve Roman kuvvetlerinin yeni den tertip ve tanzimlerinin şimdi bitmiş olması lâzımdır.

Rijevde yeni Sovyet taarruzları geriletilmiştir.

Voronej cephesinde 5 gündenberi

yalnız senele değil, büyük bir devir süzmüştür. Büyük harbin öğrettiği, rinal unutmamak lâzımdır. Fakat artık 1914-1918 harbinden alınan dersler çok geride kalmıştır.

Orduların motorleştirilmesi ve yeni silahların kullanılması sayesinde ateşin aldığı ehemmiyeti hareket kabiliyetinin artması harp ekonomisinin umumî prensiplerinde nâzım bir surette tetkikini zarurileştirmiştir.

Büyük harp sonrasında uzun senele harp halindeki bir milletin teğdilatlanmasında işi bir tetkik mevzuu haline konulmadı.

Alman silahsızlığı Versay muahede, si kayıtları altında bulunduğu müddetçe Avrupa devletleri arasında harp ihtimali inkârsız tasavvur edildi. Fakat şayet kendilerini başka işlere verdiler. Umumiyyetle Avrupadaki kaosa yapılar da umumî havaya aynarak hazırlanmış projeleri hızsızca sayarak dosyalarda tükuya yatırdılar.

muharebeler şiddetlenmiştir. Alman ve bilhassa Macar birlikleri temmuz sonunda Sovyet mukabil taarruzları neticesinde şehrin şimal ve cenubunda kaybedilen mevzileri geri almak için üç muhtelif kesimde taarruzlar geçirmişlerdir. Ruslar Macarları geri atarak yeni bir mahalde Donu geçmeğe muvaffak olmuşlardır.

Leningrad cephesinde Senjavo kesiminde yapılan Sovyet taarruzu devam etmekte ise de bu taarruz ne Schusselbourg ne Niga ne de Leningrad - Tikvin istikametinde muvaffak olmaktadır. Bunlar görünüşte genel Merokofun üç esaslı hedefini teşkil etmektedir.

Moskova, 15 (A.A.) — Alman bomba ve av tayyareleri fastasız surette Stalingradı hücum etmektedirler. (Doğu cephesine dair diğer haberler ikinci sayfada)

Sovyet tayyareleri Bükres, Plüesti ve Gönigsberg'i bombaladılar

Moskova 15 (A.A.) — Resmen bildiriliyor: Rus tayyareleri Romanya'da Bükres ve Plüesti (petrol sahaları merkez) ve Almanya'da Königsberg'e taarruz etmişlerdir. Bükreste 33 yangın çıkarılmış, boğuşmuş olmak üzere birçok patlamalar olmuştur. Bombalar bilhassa kula, tophane ve harbiye nazırlığı üzerine atılmıştır.

Plüestide 6 büyük yangın çıkmıştır. Şehir alever içindedir. Königsbergde de 8 yangın çıkmıştır.

Silivride kıskançlık yüzünden karısını öldüren GENÇ KATİL 15 SENE KAPSE MAHKUM OLDU

Arifin ikinci ağır ceza mahkemesinde görülen muhakeme bugün bitmiş, mahkeme suçunu kıskançlıkla işlediği neticesine vararak katili 15 sene müddetle ağır hapis cezasına mahkûm etmiştir.

Bundan başka karısının ailesine de 500 lira tazminat ödemesi kararlaştırılmıştır.

Bir müddet evvel Silivride feci bir cinayet işlenmiş 19 yaşında Arif adında bir ölüm halinde hasta düşünceli çok sevdiği karısı başkalarına yara olacaktı düşüncesiyle karısından bir gün çiftesini istemiş ve kadını silahla vermiş tetiğe basıp kadını öldürmüştü.

Bundan başka karısının ailesine de 500 lira tazminat ödemesi kararlaştırılmıştır.

Bir müddet evvel Silivride feci bir cinayet işlenmiş 19 yaşında Arif adında bir ölüm halinde hasta düşünceli çok sevdiği karısı başkalarına yara olacaktı düşüncesiyle karısından bir gün çiftesini istemiş ve kadını silahla vermiş tetiğe basıp kadını öldürmüştü.

Tobruk akını

İtalyanlar 576 esir aldıklarını bildiriyor

İngilizlerin bir kruvazörüyle dört muhribi de batırıldı

İngiliz filosu kumandanı ise çıkarılan kuvvetlerin vazifelerini yaptıktan sonra çekildiklerini bildiriyor

Londra, 15 (A.A.) — Şarık Akdenizdeki İngiliz filosu başkumandanı Amiral Harvud, 13 Eylül gecesi hafif deniz kuvvetleriyle ufak kara birlikleri rinin hava teşkilatı ile mesai birliği yaparak denizden Tobruğa bir akın yapmış olduklarını bildirmektedir. Akından döndü, düşmanın müdafaası tertibatının gayet kuvvetli olmasına binaen tabii zayıflık mal olmuştur. Şiddetli mukavemete rağmen karaya çıkarılmış olan kuvvetler çekilmeden evvel düşmana zayıf vermişler ve hasara uğratmışlardır.

(Bu husustaki İtalyan tebliği Sayfa 2 Sütun 6 daır.)

Cenubî Afrikada Yeniden 10 bin asker toplandı

Pretoria, 15 (A.A.) — Bugün burada bir nutuk söyleyen cenubî Afrika başvekilî Smuts, şöyle demiştir: «Tobruk'taki ikinci fırkamızın zaferi, şimdiden telâfi edilmeye başlanmaktadır. Bilhassa son tefa yapıldığından asker celp ve kayıtlar meselesi manmununyetbahş neticeler vermiştir. Kadın ve erkek olarak hemen on bin asker toplandı».

Bugün Parti Vilâyet merkezinde İktisat Vekilinin Reis iöinde bir toplantı yapıldı

Vekil Sırrı Day İstanbulun kömür ve odun meselesi hakkında gazetemize beyanatta bulundu

Bugün İktisat vekili Sırrı Dayın riyasetinde Halk partisi binasında büyük bir toplantı yapılmıştır. Bu toplantıda vali muavini, belediye iktisat müdürü, kömür satış müessesesi umum müdürü, Devlet denizyolları umum müdürü, elektrik, tramvay idaresi umum müdürü, navagazı şirket müdürü, Şirket-i Hayriye umum müdürü, şilep sahipleri, şeker şirket müdürü, İnhisarlar umum müdürü, fabrikalar ve sanayi müesseselerinin ve müdürleri, Türk armatörler birliği müesseseli hazır bulunmuşlardır.

İki buçuk saat süren toplantıdan sonra vekil, bir muharirimize şu beyanatta bulunmuştur: «— Memleketin en mühim ihtiyaçlarından bir olan maden kömürü mevzuunda hükümetçe maden kömürü istihsalının emniyet altına alınması ve aynı zamanda maden kömürünün yetiştirilmesi meselelerinde yapılacak linyit istihsalının artırılması».

Alman tebliği Stalingradta yeni arazi kazandık

Berlin 15 (A.A.) — Alman orduları başkumandanlığının tebliği: Novrosisk'in cenubi saarisinde istihkam sistemine kurulumu olan bir fabrika bölgesi düşmanın inatlı mukavemetine rağmen zaptedilmiştir. Terek nehri üzerinde düşmanın şiddetli mukabil taarruzları kırılmıştır.

Hava teşkilatının kıymetli yardımı ile Alman kitalarının Stalingradta yaptıkları muvaffakiyetli hücum yeni arazi kazanmaları temin etmiştir. Bu muharebeler esnasında 20 düşman tankı tahrip edilmiştir.

Rijevin şimalinde düşman kuvvetleri bir topçu yardımı ile yeniden taarruzlarda bulunmuşsa da her tarafta kanlı kayıplarla geri atılmıştır. Sovyetlerin bir zırhlı treni bir bomba taarruzu neticesinde tahrip edilmiştir.

Volkof cephesinde muvaffakiyetli mevzül bir teşebbüs neticesinde birçok kamp tesisleri tahrip edilmiş, Ladoga gölünün cenubunda düşmanın mevzül taarruzları müdafaamızın ateşi karşısında erimmiştir.

Piyango çekildi

En büyük ikramiye 250159 numaraya çıktı

Ankara, 15 (Telefonla) — Hususî muhabirimizden — Müjli piyanonun 11 ncı tertibinin ikinci keşidesi bugün Ankara'da 19 Mayıs stadyumunda çekilen ve kazanan numaraları bildiriyor:

25000 Lira
250159
10000 Lira kazananlar
49175 175091 133516
5000 Lira kazananlar
73099 260754 21517 195753 7679
2000 Lira kazananlar
61021 363972 264027 219451 13580 307999 219698 56346 54862 380679 189248 372747 12109 87901 307138 322538 175125 110469 90467 378973 110049 100661 210932 9525 93951 30912 51403 252148 138255 226494 329820 14140 57740 191069 48006 120340

şina ve ileri senelelerde istihsalı yavaş sektecek tedbirleri tevessül olunmaktadır. Ancak, bulunduğumuz şartlar içinde ve istihsal tempoara uymayan bir mizla istihsalın artması muvacelesinde kömür sarfiyatını tertiplemek ve ihtiyaçları sıralamak zarureti de haliyle olmuş ve şimdiki kadar mümkün olan yapılmıştır.

En mühim istihsal merkezlerimizden olan İstanbul geniş sanayi ihtiyaçları kadar halk ihtiyaçları da ön plânda tutulmaktadır. Bu sebeple bir taraftan maden ve kömür ihtiyacı için tedbirler alınırken, diğer taraftan da vilâyette odun ve odun kömürü teminine çalışılmaktadır. İhtiyacı sıralamak mevzuunda bilvasta veya doğrudan doğruya kömür sarfiyatını azaltacak bazı tedbirlerin alınması zarureti karşındayız.

Diger memleketler bu tehdidi ağır tedbirleri çoktan almış bulunmaktadırlar.

İstihsalımızden bütün yardım ya-kın ihtiyaçlarımızdan tahsis edilebilecek. Gümüş kömürünün yarısını İstanbul halkına ayırmış bulunuyoruz.

60 bin ton maden kömürü de ayrıca yine aynı mevzuu ayırmaktadır. Buna rağmen kömürün yamağı ihtiyat etmiş bulunmaların yanında odun ve odun kömürü yakmağı almış hatla yakın vasıtaları buna göre tertiplemiş olanların dahil ısrarla kök kömürü istemekte olmamaları ihtiyacı sahipleri ayırd etmekte teşkilatımızı müşkâlağa uğratmakta ve hükümetin birçok fedakârlıkları aldığı bu gibi faydalı tedbirlerin tam semere vermesini zorlaştırmaktadır.

Bu zorluklarla mücadele için ayrıca tedbirleri baş vurmağı mecbur olacağımızı görüyoruz.

Bulduğumuz şartların her saha da çoğalmasa tabii olan zorluklarına ancak hükümet organlarıyla halkın ve halk teşkilatının âhenrlı ve feragatli çalışmalarıyla cevap vermek mecburiyetinde olduğumuzu vatan borcu olarak her birimiz her an hatırlamak ve her hareketimiz buna uydurmak, bu vazifeyi biriktirmek, ırlatmak borcundayız. Cumhuriyet halk partisinin vilâyet icare heyeti reisliğinde alakalı arkadaşlarımızla yapılan bugünkü toplantımızda kömür istihsalının tanzimi işleri üzerinde faydalı olabilecek mütealemler dinledik. Bu düşüncelerin alacağımız tedbirlerle bize faydalı olacağı ümit dindiyim».

Piyango çekildi

En büyük ikramiye 250159 numaraya çıktı

200897 224028 155322 155718 6738 219908 108502 262290 160805 1296 219178 154882 339732 361256 218771 18977 135832 15253 228583 347956 269258 82448 384674 299205
500 Lira kazananlar
Son dört rakamı 5784, 1987, 9419 ile nihayetlenen biletlere beşer yüz lira kazanmışlardır.
100 Lira kazananlar
Son üç rakamı 801, 947 ile nihayetlenen biletlere yüzler lira kazanmışlardır.
50 Lira kazananlar
Son üç rakamı 848, 952 ile nihayetlenen biletlere elliler lira kazanmışlardır.
20 Lira kazananlar
Son üç rakamı 098, 057 334, 830, 622 ile nihayetlenen biletlere yirmişer lira kazanmışlardır.
10 Lira kazananlar
Son iki rakamı 35 ve 51 ile nihayetlenen biletlere onar lira kazanmıştır.
Amortifler
Sonları 0 ve 9 ile nihayetlenen biletlere ikiser lira amorti kazanmışlardır.

Mahkeme Salonlarında

Hırsızlıktan maznun bir genç kız

Bütün yaptıkları; aşkına mukabele görmeyince intikam almak içinmiş?!

Suçu 19 yaşlarında bir genç kızdı. Aksaray tarafında oturuyordu ve hırsızlık maznunda, ince, uzun boylu, sarı saçlı, zayıf bir kızdı. Fazla fırak tavırlı ve biraz da sinirliydi.

İnce uzun parmaklarıyla masanın kenarındaki kıymıkları koparıyor sık sık ayak değiştiriyordu.

Okunan tahkikat evrakından anlaşıldığına göre, Meliha adındaki bu genç kızın kimsesi yoktu ve yalnız olarak oturuyordu. Bundan iki ay kadar evvel, Aksaraydaki bir eve kirası olarak girmişti. Burada ayda 10 lira bir oda tutmuş, oturmağa başlamıştı.

Ev sahibi de bir genç adamdı. Fakir, bu, yalnız başına oturan, yalnız hıktan hoşlanan ve kadınlardan fellek fellek kaçan birisiydi. Evce diğer kiralacılar da vardı. Kendisi bir odada oturuyor ve sabah erkenden işine gidip akşam geç vakit geliyordu.

Son günlerde, odasından bazı eşyaların eksildiğini hayretle farketti. Bir gün battaniye, ertesi gün saat, daha ertesi gün secade, ayaklanmı, gitti. Bunların, ne oldu, günü tahkikle meşgul olduğu aralar, da diğer bazı eşyalar da birer birer kayboluyordu.

Süha adındaki ev sahibi bu vaziyet karşısında, evine dadanan bir hırsız olduğunu sanmış ve karakola müracaatla işi anlatmıştı.

Aranmış, tutanmış, fakat meçhul hırsız bir türlü ele geçirilememişti.

İş bu merkezdeyken Meliha evden taşınmağa, daha yakın bir yerde oturmağa karar vermişti. Ev bulmuş, Süha ile hesabını kesmiş ve vaka günü de hemen taşınmağa girmişti.

Eşyaları taşıyan hamatların dikkat-

İngilteredeki gazetecilerimiz Amerikayada gidecekler

Londra, 15 (A.A.) — İngiltereyi ziyaret etmekte olan Türk gazetecileri Hüseyin Cahit Yalçın, Zekeriya Serel, Abidin Daver, Ahmet Emin Yalman ve Şükrü Esmer, yakında tayyare ile Amerikaya gideceklerdir. Amerikaya vardıklarından bir ay sonra reisicumhar Ruzvelt ile hariciye nazırı Hal tarafından kabul edileceklerdir. Türk gazetecileri müteakiben üç ay müddet bütün memleketi gezecekler, harp fabrikalarını, askeri kampları ve bahri tezgahları ziyaret edeceklerdir.

Gezcekleri şehirler arasında şunlar vardır: Newyork, Şikago, Donver, Seatle, Sanfransisko, Losancelos, Birçok organizasyonlar, Türk gazetecilerin muvafakatını sabırsızlıkla beklemekte ve onları hararetle karşılamak için hazırlanmaktadır.

Vilki Tahrana gitmeden evvel İngiliz Hariciye Nazirından bir telgraf aldı

Bagdat, 15 (A.A.) — Vilki Tahrana hareketinden bir gün evvel, İngiliz hariciye nazırı Edenden bir telgraf almıştır. Nazir bu telgrafında mumaileyh ortasarkta yapmış olduğu muvaffakiyetli seyahatten dolayı tebrik etmekte ve vazifesinin bundan sonraki kısmını da muvaffakiyetle başarması için hararetle temennilerde bulunmaktadır.

Fransız papazları Mareşal Petene protesto gönderdiler

Londra, 15 (A.A.) — Fransa'da yahudilerin toptan sürgüne gönderilmeleri üzerine papazlar mareşal Petene bir protesto göndermişlerdir.

ZAYI — Şehremini nüfus memurundan aldığım nüfus kaydımı zayi ettim. Yeniden alacağımın eskisinin hükmü yoktur.

Şehremini Velelikarabaz Nigastahane sokak No. 12 fiya Papa İstavrındı (17077)

Ramazan takvimi

Aksam Yatsı İmsak
Salı 19.20 20.54 4.50

Bir, iki nokta

Müşkirat varidatı, yeni Keyif sahipleri ve Akşamcılar

Bu sabahki gazetelerden biri müşkirat varidatının birkaç milyon lira azaldığını yazıyordu. Ne tekim bu gazete dün altı yedi saat sonra intişar eden Haber arkadaşları, birzda, bu haberin doğru olmadığını, lahiyepli bir zatın ifadesine atfen meydana çıktı.

Sabahleyin müşkirat istihlakının azaldığı haberi okuyunca, bunda bir yanlışlık olacağını, azalma değil belki istihlakın çoğalışı olmasın içap edeceğim düşüncüme. Çünkü bazı müdahaleler, bu düşünceyi teyit etmektedir ve ondan...

İçki sarfiyatının azalıp azalmadığı hakkında bir fikir edinmek istiyorsanız, akşam üstleri şehrin hemen her tarafına dağılmış olan ve gündüz bakıllık yapıp akşama ruku, bira ve şarap satan dükkânları, hususi şarap içme yerlerini, koltuk meyhanelerini, içki gazinoları, bahçeleri bir dolaşın. Sigelerin birbirini nasıl takip ettiğini göreceksiniz. İçkiye bu rağbet neden mi? Bunu sormaya lüzum yok sanırım. Kazancı artan kimselerin ilk göreceği yerler, eğlence mahalleri olacağına ve burada da ancak "içmek, suretyle keyif edileceğine göre içki istihlakının fazlaşması sebepini bunda aramalıdır. Bugün bir çırpıda, cürmümeşhutsuz birkaç bin lira vuran ve bundan cesaret alarak daha birkaç bin lira vurabilecek olan kimse göçtüğü büyük korku ve endişeden sonra, bir içki gazinoya gidip de şöyle 50-100 lira harcamam mı?

Haftada 5-6 liraya fit olan, fakat bugün haftada 50-60 lira alan bir kum, durak kalfası, bir terzi yamağı yedek kânnım içinde demleneceği yerde, kartızsız etmek veren, istelik bol meze ikram eden gazinoya neden rağbet edip birkaç şişe devirmesin! Kazancı artarlardan başka inhisarlar idaresinin ezeli müstefilleri olan "akşamcılar, da hesaba katarsak içki istihlakının azaldığı yolundaki tahminlerin yanlış olduğu meydana çıkar.

Evlerinde hafiflik "İçki İlemleri, ter tip edenlerle sokak köşelerinde yerlere göküp meşeziz sigeler devirenleri de hesaba katmalıyız!

Maamafih evde ailesinin hazırladığı akşamcı sofrasına oturup, karışmam kaldığı ada yayvan refakat etmek suretinde akşamcılık ortadan kalktı. Yerine "maa alle, dışarda akşamcılık kalmış oldu. Hatta kocaça bayanların "parlatma, işini yaptıkları görülmüyor.

Rakı varidatı azaldığı yolundaki iddianın yersiz olduğu şunu da da sabit ki, günlerden beri e ve dostlardan "piyasada rakı kalmadı, şunu yazsana, şikâyetleri işitiyorum. İnhisarlar idaresi meraklıların isteklerini karıştırmaz bir duruma düşmüşken nasıl olur da varidatı azlığı ileri sürülebilir.

Hulâsa, gayri tabii kazançlar bütün kü sevisyesini muhafaza etmişçe, içki yerlerinde bol bol kartızsız etmek verildi. İçki hem keyif etmek, hem karnamı doyurmak isteyenler de bu alana akacak ve inhisar varidatı çoğalma kaydedecektir.

Yekta Ragıp ÖNEN

Amerikalılar Deniz üstünde oynayan gemiler yapacak

Vashington, 15 (A.A.) — Hükümet, "deniz üstünde oynar, bir nevi yük gemileri inşa edecektir. Mühürhasus olarak söylediklerine bakılırsa bu nevi gemilere torpil isabet edemeyecektir.

Yekta Ragıp ÖNEN

KARA ELMAS

27 İngilizceden çeviren: VEHIP TAYLAN

ona ne cevap verdiniz?
"İtiraz ettim, o da beni kapı dışarı etti."

Kols Blekborna gitmesi için başlağışaret etti. Bılahure genç ve güzel bir kız olan Fanniyi çağırtdı. Arka daşını ona bazı mahrem sualler so - runca kıpırmızı kesildi. Bununla beraber sözleri, Blekborna ifadesini tasdik eder mahiyetteydi Eddi hizmetçiler dairesinden sabah karanlı - gında ayrılmıştı.

Fanniden sonra Mis Muryel istivap edildi. Babasının ölüme haberi dahi bu kibirli çehredekî müstezhi tebessümü izale edememişti. İfadeseine göre saat onda yatağına edasına çekilmiş, bir saat kadar okumuş sonra uyumuştu.

Kols gözlerini genç kızın çehresine dikti:
"Sizlele açık konuşmak istiyorum, mis Ediston, dedi. "Babarızla allen! zin diğer fertleri arasında; münasebetlerin normal olmadığını bilizat gö-

RADYOLIN

Sabah, öğle, akşam

Her yemekten sonra günde üç defa muntazaman dişlerinizi RADYOLIN ile fırçalayınız

Bay ve Bayanlara müjde

Bu tasarruf devrinde eskidi, boyalı soldu, renginin modası geçti diye kıymetli

EL CANTALARINIZI bir köşeye atıp terketmeyiniz. 4 telyemiz istediğiniz renkte elbiselerinize uygun olarak eski CANTALARINIZI fenni surette boyar ve tıpyeni yapar. Ayrıca her türlü tamlar ve emarılama çanta yapar. Tuvaletinizin rengine uyur en alâ sabit tırnak cilalarınızı ancak 4 telyemiz de temin edebiliriz. Karaköy Marmara caddesi Hasanpaşa han No. 2, 3

Parasız biçki dersleri

Maarif vekillliği Erkek terzilik okulunda gece dersleri bitirenlere resmî biçki diploması verilir. İzahat için Divanyolundaki okula müracaat. Tel 22480 (9952)

Doğu cephesinde

Londra, 15 (A.A.) — Stalingrad, da şiddetli muharebeler devam etmektedir. Moskovada gece yarısı neşredilen Sovyet tebliği şudur: Stalingradın batısında ve cenup batısında, Grozni'nin şimal batısında Moskoda çarpışmalar' olmuştur.

Gayri resmî haberlere göre Almanlar Stalingrad'ın batısında durdurulduktan sonra cenup batısında hareket etmişlerdir. Birkaç noktada şehir pek yakınında muharebeler oluyor.

On günündenberi pek çetin çarpışmalar sahne olan Mosdok muntakasında bir nehrin cenup sahlinde Almanlar şiddetli taarruz etmişlerdir. Sovyetler yeni müdafaa mevzilerine çekilmişlerdir. Alman ve Macarlar Voronez muntakasında nehrin garbindeki Rus kuvvetlerine taarruz etmişlerdir. Ruslar beş hücumu tardımlar, 2000 Macar öldürerek esir almışlardır.

Ruslar: Leningrad'ın cenubunda pek müstahkem Alman hatlarına hücum etmişler, 40 blokharz tahribetmişlerdir.

ŞEHİRİN KAPILARINDAKİ MUHAREBE

Moskova 15 (A.A.) — Stalingrad kapılarında şiddetli muharebeler oluyor. Müdafiler büyük azimle çarpışmakta, mihver kuvvetleri de gün geçtikçe çoğalmaktadır. Almanlar şehre yaklaşmışlar, fakat bu ilerleme pahalıya mal olmuştur. Son beş gün içinde Sovyetler 5 köyü terk etmişlerdir. Rus uçakları şehrin müdafiasında büyük rol oynuyorlar.

RUSLAR BAZI YERLERİ GERİ ALDILAR

Moskova, 15 (A.A.) — Kuvvetli bir topçu ateşi ile desteklenen Ruslar, düşmanın son 36 saat zarfında zaaptetmiş olduğu yerleri geri almışlardır.

Pravdanın bir makalesine göre bundan evvelki tebliğler, Stalingradın batısında ve cenup batısında vukua gelmekte olan muharebelerden ve Volga batından bahsederek Almanların cenup - batı kesimini yarmış olduklarını iddia ediyordu Bununla beraber Rusların yaptıkları karşılık bir taarruz, vaziyeti eski haline irca etmiştir. Almanların şimdiki taarruzlarının

RUSLAR BAZI YERLERİ GERİ ALDILAR Moskova, 15 (A.A.) — Kuvvetli bir topçu ateşi ile desteklenen Ruslar, düşmanın son 36 saat zarfında zaaptetmiş olduğu yerleri geri almışlardır.

Pravdanın bir makalesine göre bundan evvelki tebliğler, Stalingradın batısında ve cenup batısında vukua gelmekte olan muharebelerden ve Volga batından bahsederek Almanların cenup - batı kesimini yarmış olduklarını iddia ediyordu Bununla beraber Rusların yaptıkları karşılık bir taarruz, vaziyeti eski haline irca etmiştir. Almanların şimdiki taarruzlarının

RUSLAR BAZI YERLERİ GERİ ALDILAR Moskova, 15 (A.A.) — Kuvvetli bir topçu ateşi ile desteklenen Ruslar, düşmanın son 36 saat zarfında zaaptetmiş olduğu yerleri geri almışlardır.

Pravdanın bir makalesine göre bundan evvelki tebliğler, Stalingradın batısında ve cenup batısında vukua gelmekte olan muharebelerden ve Volga batından bahsederek Almanların cenup - batı kesimini yarmış olduklarını iddia ediyordu Bununla beraber Rusların yaptıkları karşılık bir taarruz, vaziyeti eski haline irca etmiştir. Almanların şimdiki taarruzlarının

RUSLAR BAZI YERLERİ GERİ ALDILAR Moskova, 15 (A.A.) — Kuvvetli bir topçu ateşi ile desteklenen Ruslar, düşmanın son 36 saat zarfında zaaptetmiş olduğu yerleri geri almışlardır.

Pravdanın bir makalesine göre bundan evvelki tebliğler, Stalingradın batısında ve cenup batısında vukua gelmekte olan muharebelerden ve Volga batından bahsederek Almanların cenup - batı kesimini yarmış olduklarını iddia ediyordu Bununla beraber Rusların yaptıkları karşılık bir taarruz, vaziyeti eski haline irca etmiştir. Almanların şimdiki taarruzlarının

RUSLAR BAZI YERLERİ GERİ ALDILAR Moskova, 15 (A.A.) — Kuvvetli bir topçu ateşi ile desteklenen Ruslar, düşmanın son 36 saat zarfında zaaptetmiş olduğu yerleri geri almışlardır.

Pravdanın bir makalesine göre bundan evvelki tebliğler, Stalingradın batısında ve cenup batısında vukua gelmekte olan muharebelerden ve Volga batından bahsederek Almanların cenup - batı kesimini yarmış olduklarını iddia ediyordu Bununla beraber Rusların yaptıkları karşılık bir taarruz, vaziyeti eski haline irca etmiştir. Almanların şimdiki taarruzlarının

RUSLAR BAZI YERLERİ GERİ ALDILAR Moskova, 15 (A.A.) — Kuvvetli bir topçu ateşi ile desteklenen Ruslar, düşmanın son 36 saat zarfında zaaptetmiş olduğu yerleri geri almışlardır.

Pravdanın bir makalesine göre bundan evvelki tebliğler, Stalingradın batısında ve cenup batısında vukua gelmekte olan muharebelerden ve Volga batından bahsederek Almanların cenup - batı kesimini yarmış olduklarını iddia ediyordu Bununla beraber Rusların yaptıkları karşılık bir taarruz, vaziyeti eski haline irca etmiştir. Almanların şimdiki taarruzlarının

RUSLAR BAZI YERLERİ GERİ ALDILAR Moskova, 15 (A.A.) — Kuvvetli bir topçu ateşi ile desteklenen Ruslar, düşmanın son 36 saat zarfında zaaptetmiş olduğu yerleri geri almışlardır.

Pravdanın bir makalesine göre bundan evvelki tebliğler, Stalingradın batısında ve cenup batısında vukua gelmekte olan muharebelerden ve Volga batından bahsederek Almanların cenup - batı kesimini yarmış olduklarını iddia ediyordu Bununla beraber Rusların yaptıkları karşılık bir taarruz, vaziyeti eski haline irca etmiştir. Almanların şimdiki taarruzlarının

EN SON DAKİKA

Küçük İlanlar Kuponu

Bu kupona eklenerek gönderilecek iş arama ve iş verme ilânları En Son Dakikada parasız neşredilecektir. İlanların gazetedeki görüldüğü şekilde olmasına dikkat edilmelidir. Evlenme teklifi gönderen okuyucuların mahfuz kalmak üzere sarıh adreslerini bildir-meleri lâzımdır.

Evlenme teklifleri:

* Yaş 34, boy 172, kilo 74, içki ve sigara kullanmayan, eşine daima mutlu kalacak, devlet idaresinde çalışan, makinist bir bay; evli bulunan kız veya dul bir bayanla evlenmek istemektedir. Tercihli remzine müracaat.

* 25 bin liralık bir serveti bulunan bir baba; 28 yaşındaki kızını evlendirmek istemektedir. Servetinin beşte birinin damadına verecektir. İyi huylu, ahlâklı, biraz yakışıklıca, 30 - 40 yaşlarında bulunan taleplerin (Özbeba) remzine müracaatları, Doktor ve mühendisler tercih edilir.

İş ve işçi arayanlar

* Mali vaziyetinin müsaadesizliği dolayısıyla lisenin dokuzuncu sınıfından ayrılmış, askerlikle hiçbir alakası olmayan, hesabı kuvvetli, fakitio bilgin bir genç iş aramaktadır. (Zağlı kalem) remzine müracaat.

* Genç bir bayan evlerde abulık veya orta işi aramaktadır. Namus-kâr bekar bir erkeğe de bakabilir. (R.S. kimsesiz) remzine müracaat.

Aldınmaz: Aşağıda remizleri yazmış olan okuyucularımızın namlarına gelecek mektupları idarehanemizden (pazarları hariç) hergün sabahın öğleye kadar ve saat 17 den sonra aldırmasınlar.

(Ateş 6) (A.G.) (Bahtsız) (Buhunmaz) (E.N.S.) (F.D.K.) (Kaynak) (Karcin) (Lale 11) (Okur) (M.E. 49) (Nadice) (P.A.) (2 R.U.) (S.A.E.) (Samim) (Okur) (T.A.)

TÜRK BAYANLARI

Biçki - Diş TERAKKİ YURDU

Biçki ve diş işi bilimiyenlere 9 bilimlere 6 ve diğci Bilim malenastar olmak istiyenlere 3 ayda bütün inecelik ve teferuatla essas surette öğretilir. Tasdikli diploma verir. Talebe kaydına başlanmıştır. Cumartesi ve pazarın maada saat 9.12 ve 14.17 ye kadar hergün müracaat olunur. Beyoğlu Altıbağka' Babil cad. des. No. 63

İtalyan tebliği

Roma, 15 (A.A.) — İtalyan orduları umumî karargâhının 841 numaralı tebliği:

14 Eylül gecesi şiddetli bir deniz ve hava taarruzu ile baglayan Tobruk üssü civarında düşmanın yaptığı bir karaya çıkma teşebbüsü sabah saat 9 da tam akamete neticelenmiştir. Deniz ve hava vasıtalarından çıkartılan kıtalar 5 saat içinde yok edilmiş veya esir alınmıştır. "San Marko", taburu ile diğer İtalyan müfrezelelerinin seri müdahaleleri ve Tobruk üssündeki Alman unsurlarının sonradan yaptıkları işbirliği neticesinde kısa ve çetin muharebeden sonra, falk düşman kıtalarının hakından gelmiştir.

İtalyan ve Alman müdafiasının sahil ve hava bataryaları düşmanın hareketini himaye eden deniz birliklerini karşı isabetli bir ateş açarak üç muhrip, birkaç avizo ve birçok ihraç vasıtasını bertirmişlerdir.

İtalyan ve Alman hava muharebe birlikleri bundan sonra şark istikametinde geri çekilen deniz kuvvetlerini taarruz ederek bir kruvazör bir muhrip ve muhtelif motorlu torpido, ları batırmışlar, hafif bir kruvazör ve daha küçük tonajda diğer birkaç birliği ciddi hasarlara uğratmışlardır. Bu hareketler esnasında 13 üncü hücum grupı bilhassa yararlık göstermiştir.

34 ü subay olmak üzere 578 esir alınmıştır. Ölü ve yaralı mülkleri birkaç yüzü bulmaktadır. Çok miktarda harp malzemesi ele geçirilmiştir.

Batan gemilerin içinde bulunmaların büyük bir kısmı müşkül şartlara rağmen gayret sarfeden deniz vasıtaları tarafından kurtarılmıştır. Kayıplarımız nisbeten azdır.

Aynı zamanda bu bölgenin hava meydanlarına karşı hafif İngiliz zırhlı vasıtaları tarafından yapılan saldırı da mahallî garnizonların seri müdahalesi sayesinde akamete uğratılmış, birçok tank ve bir miktarda esir alınmıştır.

ROPORTAJCILARA ROPORTAJLAR

Yazan: KADRI KAYABAL

Bu cazip röportaj serisini yarın Haber sütlarında takip edeceğimiz